

**Gemeente
Rotterdam**

VIMIP EDITIE 2024

Voortschrijdende indicatieve meerjaren investeringsplanning

Datum

2024

Cluster

Maatschappelijke Ontwikkeling

Afdeling

Onderwijshuisvesting

Inhoudsopgave

1	Inleiding en toelichting	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel VIMIP	3
1.3	Afbakening	4
1.4	Indexering	4
1.5	Relatie Rotterdamse investeringsmotor (RIM)	4
1.6	Relatie meerjarenbegroting	4
2	Uitputting investeringskredieten	6
2.1	Stand van zaken	6
2.2	Prognose uitgaven komende jaren	6
3	Op te leveren projecten	7
3.1	Op te leveren projecten in 2024	7
3.2	Op te leveren projecten in 2025	7
3.3	Op te leveren projecten in 2026	8
3.4	Op te leveren projecten in 2027	8
3.5	Op te leveren projecten in 2028	9
3.6	Effecten meerjarenbegroting	9
4	Resterend investeringsvolume	10
4.1	Projecten in initiatieffase	10
4.2	Voorgenomen projecten uit IHP 20 – 23 deel 2 + IHP gym	11
4.3	Totaal investeringsvolume opgave onderwijshuisvesting	12
	 Bijlage 1: Lijst met afkortingen/verklarende woordenlijst:	 14
	Bijlage 2: Lijst nog te starten projecten uit voorgaande IHP's	15

1 Inleiding en toelichting

In dit hoofdstuk wordt u meegenomen in de aanleiding om een VIMIP te maken en wat exact in de VIMIP is te vinden.

1.1 Aanleiding

Op 28 mei 2020 heeft de gemeenteraad deel 2 van het Integraal huisvestingsplan (IHP) Onderwijs 2020-2023 vastgesteld, met daarin de projecten en maatregelen voor de komende 4 jaar.

Op basis van een opgeschoonde aandachtspandenlijst worden daarin de schoolgebouwen benoemd, die de komende jaren in aanmerking komen voor vervanging. De VIMIP is de financiële uitwerking van het IHP en wordt u jaarlijks toegezonden.

Eerder al zijn het IHP Onderwijs 2015 – 2019 (18 december 2014), de Vervangingsinvesteringen gemeentelijke binnensportaccommodaties (11 juli 2019) en de jaarlijks verplichte Onderwijshuisvestingsprogramma's (HVP), waar ook investeringen uit voortkomen, vastgesteld.

In het verleden werd gewerkt met tranches en jaarschijven voor de investeringskredieten. Een gemiddeld bouwproject duurt van initiatief tot eindafrekening vaak rond de 5 jaar en voor complexe en meervoudige projecten is dit meestal (veel) langer. Er ontstond daardoor een ophoping van kredieten, die lang gereserveerd dienden te worden. Het effect op de meerjarenbegroting volgde pas veel later, na afronding.

Bij de vaststelling van het IHP 2020-2023 is er daarom voor gekozen geen extra investeringskrediet te voteren. Voor de eerste jaren was er voldoende krediet om de verwachte uitgaven voor alle projecten te kunnen doen. Deze aangepaste werkwijze vroeg wel om samenvoeging van alle gevoteerde kredieten, omdat deze niet meer één op één aan de projecten zijn gekoppeld, maar aan de volledige opgave.

Met het vaststellen van de IHP's is de belofte gedaan dat schoolbesturen de vervanging van de opgenomen scholen kunnen opstarten en dat deze onder normale omstandigheden ook tot uitvoering kunnen worden gebracht.

Via de VIMIP monitoren we de uitputting van de kredieten en informeren we u jaarlijks over de financiële prognoses en effecten van de IHP's onderwijs.

In deze VIMIP is de stand van zaken op 1 januari 2024 het uitgangspunt. Het IHP 2024-2027, dat uw raad 15 februari 2024 heeft vastgesteld is hierin nog niet meegenomen.

1.2 Doel VIMIP

Het doel van de VIMIP is om een beeld te geven wat er financieel, als gevolg van de uitvoering van de vastgestelde Integrale huisvestingsplannen (IHP's) onderwijs, op ons af komt.

Dat beeld bestaat uit:

- de (verwachte) uitputting van het investeringskrediet op basis van een prognose voor de korte termijn;
- de totale investeringsopgave en;
- de effecten op de meerjarenbegroting.

1.3 Afbakening

Deze VIMIP gaat over het lopende kalenderjaar én geeft een doorkijk voor de komende 4 jaar. In de VIMIP worden de projecten opgenomen, die ten laste worden gebracht van het onderwijshuisvestingskrediet. Dit betreft zowel IHP-projecten als investeringsprojecten die extra voortkomen uit het jaarlijks terugkerende onderwijshuisvestingsprogramma. In 2021 is ook het IHP gym vastgesteld. Ook deze projecten worden meegenomen in de VIMIP evenals de projecten, die vanuit de opgave vervangingsinvesteringen gemeentelijke binnensportaccommodaties (kortweg VGB 12) worden gerealiseerd.

In de doorkijk zijn *uitsluitend* projecten opgenomen waarvan:

1. de financiële consequenties voor de gemeente (op projectniveau) duidelijk zijn. Dat is het geval als de gemeente de businesscase voor het project heeft goedgekeurd en/of als de gemeente een beschikking voor bouwmiddelen heeft afgegeven.
2. er een duidelijke planning is afgesproken met de bouwheer ten aanzien van de oplevering van het project. De bouwheer is op basis van de onderwijswetgeving het schoolbestuur, tenzij anders wordt besloten. Dit moment is relevant, want de oplevering van het schoolgebouw is het moment dat het project wordt geactiveerd op de balans van de gemeente Rotterdam en het investeringskrediet voor dat project is uitgegeven. Op dat moment ontstaat ook het effect op de meerjarenbegroting bij onderwijshuisvesting.

1.4 Indexering

Alle projecten, die zijn opgenomen in deze VIMIP, zijn geraamd op het prijspeil van het laatste fase product of, na aanbesteding, op einde werk. Jaarlijkse indexatie (conform verordening onderwijshuisvesting) en inflatie hebben invloed op de hoogte van de uiteindelijke stichtingskosten voor rekening van de gemeente. Voor 2024 is rekening gehouden met een indexatie van 12,72% conform systematiek VNG-normbedragen. De afgelopen twee jaar zagen we een hoge inflatie, door onder andere stijging van prijzen van energie en materiaal en krapte op de arbeidsmarkt in vrijwel alle relevante sectoren (bouw, overheid, zakelijke dienstverlening en onderwijs). Dit zien we ook terug in een hogere indexering dit jaar. Krapte op de arbeidsmarkt zal mogelijk ook leiden tot vertraging van projecten. Het daadwerkelijke effect op de investeringsplanning is daarom moeilijk in te schatten.

1.5 Relatie Rotterdamse investeringsmotor (RIM)

In 2021 is de Rotterdamse Investeringsmotor vastgesteld. Daarmee is geld beschikbaar gesteld om vervanging van de gehele maatschappelijke vastgoedportefeuille van de gemeente mogelijk te maken, waaronder onderwijs.

De RIM gaat uit van een jaarlijkse vervangingsopgave en een vervanging na 40 jaar. De RIM is bedoeld om de toegenomen kapitaallasten door investeringen te dekken. Er is rekening gehouden met de dekking van kapitaallasten voor de projecten, die zijn opgenomen in de reeds vastgestelde IHP's.

1.6 Relatie meerjarenbegroting

De VIMIP geeft een realistisch overzicht van de verwachte oplevering van projecten voor vier jaar vooruit en het benodigde investeringskrediet daarvoor.

In deze editie van de VIMIP zal ook een relatie worden gelegd met de meerjarenbegroting onderwijshuisvesting. Er wordt een zo realistisch mogelijke inschatting gegeven van de

effecten op de meerjarenbegroting op basis van de planning. De effecten op basis van het beschikbaar gestelde investeringskrediet zijn reeds verwerkt in de meerjarenbegroting. In de VIMIP wordt een nadere uitwerking hiervan gegeven.

Kaders Onderwijshuisvesting

Grondwet artikel 23

- Zorg en toezicht onderwijs is taak van overheid
- Vrijheid om onderwijs te geven op levensbeschouwelijke grondslag
- Overheid behandelt alle onderwijs gelijk

Wetgeving funderend onderwijs (WVO, WPO en WEC)

- Zorgplicht gemeente voor onderwijshuisvesting
- Zorg instandhouding en eigendom huisvesting bij schoolbesturen
- Economisch claimrecht gemeente (teruglevering bij stoppen onderwijs en verbod op vervreemding)
- Verplichting tot opstellen verordening en jaarlijks vaststellen onderwijshuisvestingsprogramma

Verordening Voorzieningen huisvesting Onderwijs

- Lokale uitwerking zorgplicht (omvang en prioritering)
- Procedure jaarlijks toekennen huisvestingsvoorzieningen (nieuwbouw, uitbreiding, calamiteiten)

Integraal huisvestingsplan onderwijshuisvesting (IHP)

- Meerjarenafspraken tussen gemeente en schoolbesturen over vervangingsopgave
- Nog geen wettelijke basis, wel vastgesteld beleid door gemeenteraad
- Geeft meer zekerheid en langetermijnperspectief dan jaarlijks programma

Gemeentelijke beleidsregels

- Voorschoolse Educatie (VE)
- Frisse scholen – Rotterdams ambitieprofiel

2 Uitputting investeringskredieten

2.1 Stand van zaken

In de meerjarenbegroting van de gemeente Rotterdam zijn verschillende kredieten opgenomen bestemd voor onderwijshuisvesting. Het betreft hier het samengevoegde krediet Onderwijshuisvesting (gevoteerde tranches IHP, VGB12, investeringen uit onderwijshuisvestingsprogramma's), Onderwijshuisvesting - Regiodeal en Huisvesting vroeg- en voorschoolse educatie (VE) in scholen.

De oorspronkelijke kredieten bedroegen respectievelijk € 516, € 44 en € 10 miljoen euro (totaal 570 miljoen).

Voor 2024 en verder resteert het volgende saldo:

Omschrijving	Bedrag (x 1.000)
OHV krediet saldi op 31 dec. 2023	202.314
Gevoteerd krediet per 1 jan. 2024	-
Totaal beschikbaar OHV 2024	202.314

2.2 Prognose uitgaven komende jaren

Op basis van de lopende projecten is door het uitvoeringsteam onderwijshuisvesting een prognose gemaakt voor 2024 en 2025 van de uitgaven. Hierin zijn alle lopende projecten meegenomen, ook de projecten die zich nog in de initiatieffase bevinden.

Op dit moment is nog geen aanvullend investeringskrediet noodzakelijk.

Waarschijnlijk zal halverwege 2025 aanvullend krediet nodig zijn om aan de aangegane verplichtingen te kunnen voldoen. Dit extra krediet zal bij de 8 maandsrapportage in 2024 worden aangevraagd. Deze aanvraag wordt in samenhang met de IHP's voor andere beleidsvelden gezien.

3 Op te leveren projecten

In dit hoofdstuk wordt uiteengezet welke projecten we de komende jaren verwachten op te leveren. In de eerste jaren betreffen dit nog voornamelijk projecten uit het IHP 2015-2019. Dit heeft te maken met de looptijd van de projecten van gemiddeld ruim 5 jaar van initiatief tot oplevering. Voor complexe en meervoudige projecten is de gemiddelde looptijd langer.

Na oplevering worden de gebouwen in gebruik genomen en opgenomen in de collectieve huurovereenkomst van de afdeling Onderwijs met de afdeling Vastgoed. Dan start het effect op de meerjarenbegroting. De verwachting van de op te leveren projecten geeft informatie over het totale investeringsvolume.

De bedragen zijn geraamd op prijspeil van het laatste faseproduct of na aanbesteding op einde werk. De bedragen omvatten de totale stichtingskosten voor rekening van de gemeente inclusief BTW.

3.1 Op te leveren projecten in 2024

Schoolgebouw	Schooladres	Besluit	Soort investering
Openluchtschool De Recon	Dordtsestraatweg 472	IHP 2015-2019	Sloop/nieuwbouw
De Archipel - schoolgebouw	Jan Ligthartstraat 10	IHP 2015-2019	Sloop/nieuwbouw
De Archipel - gymzalen	Jan Ligthartstraat 6	IHP 2020-2023	Sloop/nieuwbouw
Nieuw Zuid Olympiacollege	Olympiaweg 395	IHP 2015-2019	Renovatie
Mytyschool De Brug Tyltyschool	Hazelaarweg 50	IHP 2015-2019	Sloop/nieuwbouw
Bloemhof & Pantarijn	2e Balsemienstraat 14	HVP 2018 of ouder	Sloop/nieuwbouw
Accent Praktijkonderwijs	Van Alkemadestraat 5-7	IHP 2015-2019	Renovatie
Rudolf Steiner College	Van Alkemadestraat 5-7	IHP 2015-2019	Renovatie
Gemeentedeel Alkemadehof	Van Alkemadestraat 5-7	IHP 2020-2023	Renovatie
A. Willeboerschool, De Hoge Brug	Hillegondastraat 21-25	IHP 2015-2019	Renovatie
Thorbecke VO	Rodaristraat 25	IHP 2015-2019	Nieuwbouw
Jan Antonie Bijloo	Rodaristraat 31-33	IHP 2015-2019	Nieuwbouw
Stephanusschool	Asserweg 360	IHP 2015-2019	Sloop/nieuwbouw
Schreuder College	Taborstraat 44	IHP 2015-2019	Sloop/nieuwbouw
Minister Marga Klompé	Robert Kochplaats 346-348	IHP 2015-2019	Renovatie
Paus Joannes	Stuart Millpad 82	HVP 2021	Uitbreiding
Agnesschool	Persoonsdam 18	HVP 2021	Uitbreiding
TOTAAL (x € 1.000)			161.310

3.2 Op te leveren projecten in 2025

Schoolgebouw	Schooladres	Besluit	Soort investering
Nicolaasschool	Korfmakersstraat 131	IHP 2015-2019	Sloop/nieuwbouw
De Kameleon - gymzaal	Carnissedreef 2-4	IHP 2015-2019	Sloop/nieuwbouw
De Kameleon - schoolgebouw	Carnissedreef 2-4	IHP 2015-2019	Sloop/nieuwbouw
Dalton Overschie	Abtsweg 77	IHP 2015-2019	Sloop/nieuwbouw
Obs Crooswijk (vm Pierre Bayle en De 4 Leeuwen)	Alberta Wellingpad 6	IHP 2015-2019	Sloop/nieuwbouw
CBS Beatrixschool	Herenoord 10	IHP 2020-2023	Sloop/nieuwbouw
Prinses Margrietschool	Sportlaan 80	IHP 2015-2019	Sloop/nieuwbouw
Marnix Gymnasium	Essenburgsingel 58	HVP 2021	Uitbreiding
De Horizon	Goudkruid 105-107	IHP 2015-2019	Sloop/nieuwbouw
De Piloot	Merkelbachstraat 6-8	IHP 2020-2023	Nieuwbouw
Gymzaal Cromme Meth	Cromme Meth 60	VGB12	Sloop/nieuwbouw
Gymzaal Lampreistraat	Hesselingstraat	VGB12	Sloop/nieuwbouw
Gymzalen IJsselmonde	Kreekhuisen	HVP 2022	Nieuwbouw
TOTAAL (x € 1.000)			86.599

3.3 Op te leveren projecten in 2026

Schoolgebouw	Schooladres	Besluit	Soort investering
Onderwijslocatie Laan Op Zuid (OWL LOZ)	Laan op Zuid	HVP 2018 of ouder	Nieuwbouw
OSC Stadionpark	Varkenoord	HVP 2018 of ouder	Nieuwbouw
Globe incl SBO Sonnevank	Zwartewaalstraat 38 + 28	IHP 2015-2019	Renovatie
De Stern	Park16hoven n.t.b.	HVP 2018 of ouder	Nieuwbouw
OBS De Margriet	Sonmansstraat 87	IHP 2020-2023	Renovatie
IKC Nova	Bertrand Russelplaats 7	IHP 2020-2023	Nieuwbouw
Gymzaal Radboudplein 17	Stormpolder/ Valkenburgsingel	VGB12	Nieuwbouw
TOTAAL (x € 1.000)			164.031

3.4 Op te leveren projecten in 2027

School	Schooladres	Besluit	Soort investering
Tuinstad Schiebroek	Abeelweg 225	IHP 2015-2019	Sloop/nieuwbouw
Da Costaschool	Christiaan de Wetstraat 118	IHP 2015-2019	Sloop/nieuwbouw
De Globetrotter	Scharnierlocatie	IHP 2020-2023	Uitbreiding
Over De Slinge	Krabbendijkestraat 243-245	IHP 2015-2019	Sloop/nieuwbouw
Steven Stemerdingschool	Slingeplein 10	IHP 2020-2023	Nieuwbouw
Wilhelminaschool	Natersweg 7	IHP 2020-2023	Sloop/nieuwbouw

TOTAAL (x € 1.000)			44.703
--------------------	--	--	--------

3.5 Op te leveren projecten in 2028

School	Schooladres	Besluit	Soort investering
VGB 12	Diverse	VGB12	Sloop/nieuwbouw
TOTAAL (x € 1.000)			4.676

3.6 Effecten meerjarenbegroting

Op moment dat de investeringen zijn afgerond, geactiveerd en opgenomen in de collectieve huurovereenkomst treedt het effect in de exploitatiebegroting bij onderwijshuisvesting op. Er wordt eens per jaar op 1 januari geactiveerd. Voor een zo accuraat mogelijk beeld wordt daarom per jaarschijf gekeken naar de projecten, die in dat jaar worden opgeleverd.

Bij het berekenen van de effecten zijn een aantal aannames gedaan. Er is uitgegaan van een interne rekenrente van 2%, een afschrijvingstermijn van 40 jaar en een annuïtaire afschrijving. Verder is uitgegaan van een opslag voor de zakelijke lasten en beheerkosten op de kapitaallasten van 13% in de collectieve huurovereenkomst met vastgoed. Dit is gebaseerd op het huidige gemiddelde.

In het onderstaande is enkel rekening gehouden met de globale effecten van de investeringen uit de IHP's. Er is geen rekening gehouden met bijvoorbeeld de vrijval van kapitaallasten, verschillen tussen renovatie en nieuwbouw en ontwikkelkosten, die al dan niet in de collectieve huurovereenkomst terecht komen.

Jaar	Op te leveren projecten (x €1.000)
2024	161.310
2025	86.599
2026	164.031
2027	44.703
2028	4.676
Subtotaal	461.319

Jaar	Kapitaallasten (x €1.000)	Opslag 13% (x €1.000)	Toename (x €1.000)
2024+1	5.897	766	6.663
2025+1	3.029	394	3.422
2026+1	5.737	746	6.482
2027+1	1.563	203	1.767
2028+1	164	21	185

4 Resterend investeringsvolume

In het vorige hoofdstuk zijn de lopende projecten opgenomen, waarvan de stichtingskosten en planning in beeld zijn gebracht en vastgesteld door middel van een goedgekeurde businesscase, beschikking bouwmiddelen of toegekende aanvraag op het onderwijshuisvestingsprogramma.

In de IHP's zijn ook projecten opgenomen, die zich nog in de initiatieffase bevinden en projecten, die nog niet zijn opgestart. Om een beeld te krijgen van de middelen die nodig zijn om de vastgestelde IHP's uit te voeren, zijn ook deze 'projecten' in beeld gebracht.

Hierbij geldt dat hoe priller een project en hoe verder weg in de tijd de oplevering wordt verwacht, hoe groter de mate van onzekerheid in de ramingen. Bij het vaststellen van de scope en de planning kunnen de uiteindelijke benodigde investeringskosten anders uitpakken.

4.1 Projecten in initiatieffase

Deze projecten zijn wel gestart, maar hiervoor is nog geen businesscase gereed en is nog geen beschikking bouwmiddelen afgegeven. Het prijspeil is uiteenlopend. Het totaalbedrag is de totale stichtingskosten voor rekening van de gemeente inclusief BTW. Het gaat dus om andere projecten, dan in hoofdstuk 3 zijn opgenomen.

Schoolgebouw	Schooladres	Besluit	Soort investering
Heer Bokelcollege	Prins Alexanderlaan 151/ Tattistraat 13	IHP 2015-2019	Sloop/nieuwbouw
De Schalm	Katendrechtsestraat 61	IHP 2020-2023	Sloop/nieuwbouw
Mr. Schats Zuid	Kastanjedaal 1	HVP 2020	Uitbreiding
Laurens Lyceum	Voorhout 100	HVP 2020	Uitbreiding
Risala (vm IBN-i-Sina)	Hollandsestraat 74	IHP 2015-2019	Renovatie
Kompas	Spijkenissestraat 15	IHP 2015-2019	Renovatie
Waalse school, Koningin Wilhelminaschool	Goudseweg 15 en of 25	IHP 2015-2019	Renovatie
Dominicusschool	Noorderhavenkade 45-49D	IHP 2015-2019	Sloop/nieuwbouw
Basisschool Montessori	Essenburgsingel 25 C	IHP 2020-2023	Nieuwbouw
De Swaef	Carnissesingel 20	IHP 2020-2023	Nieuwbouw
Rotterdams Montessori Lyceum	Schimmelpennickstraat 17	IHP 2020-2023	Uitbreiding
Schoterboshof	Locatie: achter het verzamelgebouw Katshoek aan de Heer Bokelweg	IHP 2020-2023	Nieuwbouw
De Toermalijn	Hijkerveld 5	IHP 2020-2023	Sloop/nieuwbouw
Gymzalen Passer College	Waghemakerestraat	IHP GYM	Nieuwbouw
Gymzaal Heijbergschool	Nabij Heijbergschool	IHP GYM	Nieuwbouw
Gymzalen Vrijenbansestraat	Vrijenbansestraat 48	IHP GYM	Sloop/nieuwbouw
OBS de Triangel	De Quackstraat 76/ Landmanstraat 2	IHP 2020-2023	Nieuwbouw

OBS 't Prisma	Nieuwe Wetering 251	IHP 2020-2023	Uitbreiding
Ibn-i-Sina	Zegenstraat 120	IHP 2015-2019	Nieuwbouw/renovatie
Bavokring	Willem Ruyslaan 17	IHP 2015-2019	Nieuwbouw
Baan 163	Baan 163	IHP 2020-2023	Nieuwbouw
GSR	Valenciadreef 15	IHP 2020-2023	Nieuwbouw
Goede Herderschool	Kastanjeplein 6	IHP 2020-2023	Nieuwbouw
Het podium De regenboog	Pieter van Aschstraat 1-3	IHP 2015-2019	Nieuwbouw
De Schakel	Cloese 4	IHP 2020-2023	Sloop/nieuwbouw
Einstein Lyceum	Campusplein 18	HVP 2021	Uitbreiding
De Akker - CBS Elout van Soeterwoude	Millinxstraat 33	IHP 2020-2023	Sloop/nieuwbouw
PCB Zalmplaat	Aalreep 8	HVP 2021	Uitbreiding
Johan Bogermanschool	Stichtseplein 3-5	IHP 2020-2023	Renovatie
OBS 't Prisma	Sara Burgerhartweg 60	IHP 2020-2023	Renovatie
Gymzalen Pendrecht	Sommelsdijkstraat	IHP GYM	Nieuwbouw
Poortgebouw- De Zuidergymnasium Basisschool	Frits Touwstraat	HVP 2023	Renovatie
Horeca Vakschool	Noordsingel 72	IHP 2020-2023	Renovatie
Nieuw Kralingen			Nieuwbouw
De Pionier	Valenciadreef 6	IHP 2020-2023	Nieuwbouw
Albert Plesmanschool	Nieuwe Ommoordseweg 99	IHP 2020-2023	Sloop/nieuwbouw
Hiraa	Kromhoutstraat 1		Sloop/nieuwbouw
3 Gymzalen Korfmakerstraat	Korfmakerstraat 127-129	IHP 2015-2019	Renovatie
Tangram	Kosboulevard	HVP 2023	Nieuwbouw
Finlandia	Brigantijnstraat 46-48	IHP 2015-2019	Renovatie
Accent VSO Noord	Erasmussingel	IHP 2020-2023	Ingebruikname
Libanon Lyceum	Mecklenburglaan 49 en Ramlehweg 6	IHP 2020-2023	Renovatie
TOTAAL (x €1 miljoen)			249

4.2 Voorgenomen projecten uit IHP '20 – '23 deel 2 + IHP gym

De projecten uit het IHP 2020-2023 deel 2 en het IHP gym zijn nog niet allemaal gestart. Deze projecten worden wel ten laste gebracht van het totaal krediet Onderwijshuisvesting en om een idee te hebben van het totale investeringsvolume is hiervan een globale overkoepelende raming gemaakt. Dit is gedaan aan de hand van de normbedragen uit de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs.

Voor de projecten opgenomen in het IHP 2020-2023 deel 2 is uitgegaan van in totaal € 250 miljoen benodigd investeringskrediet. Een aantal projecten was reeds opgenomen in het IHP 2015-2019 en is in het IHP 2020-2023 opgenomen als de zogenaamde 4e tranche. Deze zijn direct opgestart en hiervoor is € 66 miljoen investeringskrediet beschikbaar gesteld.

Inmiddels zijn nog eens 20 projecten uit het IHP 2020-2023 opgestart en is een eerste raming bekend. Deze zijn geraamd op een bedrag van 113 miljoen en opgenomen in de lijst

in paragraaf 4.1. Daarmee resteert een totaal indicatief investeringsvolume voor nog niet gestarte projecten van €250 - (€66 miljoen + €113 miljoen) = € 71 miljoen. Dit bedrag is geïndexeerd naar 2024.

Zo'n 18 projecten uit eerdere IHP's zijn nog niet opgestart. Een lijst is opgenomen in bijlage 2. Een aantal zijn uitgesteld, vanwege een onzeker toekomstperspectief. Andere scholen wachten op uitvoeringscapaciteit bij gemeente en schoolbesturen. Enkele scholen zijn nog niet gestart omdat zij meelopen in een bredere ontwikkeling.

In het IHP gym is een raming opgenomen van 94,5 miljoen voor het uitvoering van 55 projecten. De gymzalen uit het IHP 2015-2019 en ook gymzalen in bijvoorbeeld het IHP sport zijn niet meegenomen in de raming.

Van het IHP gym zijn (per 1-1-2024) inmiddels 20 projecten zelfstandig opgestart of meegenomen in andere projecten. Dit komt conform raming overeen met ongeveer 34 miljoen investeringskosten.

Omschrijving	Bedrag (x €1 miljoen)	
Initiële raming IHP 2020-2023	250	
4de tranche (volgend uit IHP 2015-2019)	66	-/-
Inmiddels gestart	113	-/-
Resterend investeringsvolume IHP 20-23, prijspeil 2020	71	
Prijspeil 2024 o.b.v. index 6,38%, 4,92%, 5,49% en 12,72%		94
IHP Gym, prijspeil 2020	95	
Inmiddels gestart	34	-/-
	61	
Prijspeil 2024 o.b.v. index 6,38%, 4,92%, 5,49% en 12,72%		80
Totaal investeringsvolume nog te starten projecten		174

4.3 Totaal investeringsvolume opgave onderwijshuisvesting

De optelling van de reeds gestarte projecten en de nog op te starten projecten uit de IHP's Onderwijshuisvesting geeft een beeld van het totale investeringsvolume. Een deel van dit bedrag is al gevoteerd en uitgegeven.

Jaar	Op te leveren projecten (bedrag x €1 miljoen)
2024	161
2025	86
2026	164
2027	44
2028	4
Subtotaal	461
Projecten in initiatieffase (indicatief)	249
Voorgenomen projecten voortkomend uit IHP 20 – 23 deel 2 + IHP gym (indicatief)	174

Belangrijkste conclusie uit bovenstaande is, dat aanvullend investeringskrediet noodzakelijk is om de volledige opgave uit te kunnen voeren. Het vervangen van de schoolgebouwen is een voortdurend proces. We werken daarom toe naar een gelijkmatige vervanging van de schoolgebouwen en financiële investeringslast van ongeveer € 60/70 miljoen per jaar (geïndexeerd inmiddels +/-€ 80 miljoen), waar de organisatie zich qua menskracht en middelen op kan inrichten. Zoals ook is opgenomen in het IHP 2020-2023. Vooralsnog bestaat een groot deel van de onderwijsportefeuille uit schoolgebouwen met een bouwjaar van rond de jaren 60 en 70, waardoor op korte termijn extra inzet nodig is en meer wordt gebouwd. Dit is ook terug te zien in de IHP's.

Bijlage 1: Lijst met afkortingen/verklarende woordenlijst:

btw:	belasting over de toegevoegde waarde of omzetbelasting
BVO:	Bruto vloeroppervlakte, de oppervlakte inclusief constructieruimte, verkeersruimte en installatieruimte
HVP:	Huisvestingsprogramma, jaarlijkse lijst met toegekende huisvestingsvoorzieningen
IHP:	Integraal huisvestingsplan, plan met meerjarenperspectief voor de huisvesting
Investering:	De gemeente geeft veel geld uit aan gebouwen, wegen etc. Als iets nieuws gemaakt of gekocht wordt, dat meerdere jaren mee moet gaan en meer kost dan € 100.000, dan spreken we over investeringen.
Kapitaallasten:	Uitgaven aan investeringen mag je niet direct ten laste van het huidige boekjaar brengen. Bij elk object wordt gekeken hoe lang dit meegaat. Het aantal jaar bepaalt de afschrijvingstermijn (voor gebouwen 40 jaar). Na gereed komen worden de gemaakte kosten in jaarlijkse porties afgeschreven en wordt hier een rente over berekend. Deze rente en afschrijving noemt men kapitaallasten.
Annuïtaire afschrijving:	Kapitaallasten berekend over de gehele looptijd in jaarlijks gelijke bedragen
NPRZ:	Nationaal Programma Rotterdam Zuid
RIM:	Rotterdamse investeringsmotor, dekking van kapitaallasten voor de vervanging van het gemeentelijk, maatschappelijk vastgoed
VE:	Voorschoolse educatie
VIMIP:	Voortschrijdende Indicatieve Meerjaren Investeringsplanning
VGB12:	vervanging gemeentelijke binnensportaccommodaties
VNG-normbedragen:	De Vereniging van Nederlandse Gemeenten publiceert jaarlijks normbedragen voor onderwijshuisvesting, die gebaseerd zijn op de systematiek en indexatie uit de modelverordening voor onderwijshuisvesting.
Onderwijswetgeving:	Voor het funderend onderwijs betreft dit de WPO, WVO en de WEC
WEC:	Wet op de expertisecentra (over speciaal en voortgezet speciaal onderwijs)
WPO:	Wet op het primair onderwijs (basis- en speciaal basisonderwijs)
WVO:	Wet op het voortgezet onderwijs

Bijlage 2: Lijst nog te starten projecten uit voorgaande IHP's

De Korf (Delfshaven)
De Mare (Feijenoord)
De Pijler dislocatie – vervangende nieuwbouw (Feijenoord)
De Barkentijn (IJsselmonde)
MT010/Montessori mavo, Walenburgerweg 35
Tarcisiusschool-hoofdlocatie Joh. De Wittlaan (Hillegersberg-Schiebroek)
Albert Schweitzer (Baanweg 20) (Overschie)
Johannus-Martinus (Kralingen-Crooswijk)
OBS de Esch (Kralingen-Crooswijk)
De Kruidenhoek (Prins-Alexander)
Prins Alexander (Prins-Alexander)
Meerpaal, Kreeftstraat 44
Prinses Julianaschool (Noord)
Van Rijckevorsel (Hoek van Holland)
Instituut Mr Schats Noord (VSO)
Laurens Cupertino (Feijenoord)
Erasmiaans Gymnasium, Wytemaweg 25
Theresia (Feijenoord)